

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

Неохим АД (Дружеството) е създадено през 1951. Регистрирано е като акционерно дружество през месец юли 1997. Дружеството е със седалище и адрес на управление гр. Димитровград, Източна индустриална зона, ул. "Химкомбинатска" и е регистрирано в Търговския регистър с ЕИК 836144932. Последните промени в Устава на Дружеството са вписани в регистъра на търговските дружества на 6 август 2013. Последните промени в органите на управление са вписани в Търговския регистър на 29 юни 2017. В Търговския регистър на 2 юли 2015 е вписано удължаване на мандата на управление на Съвета на директорите до 22 юни 2018.

1.1. Собственост и управление

Неохим АД е публично дружество, съгласно Закона за публично предлагане на ценни книжа.

Към 31 декември 2017 разпределението на акционерния капитал на Дружеството, е както следва:

• Еко Тех АД	- 24.28 %
• Евро Ферт АД	- 24.03 %
• Феборан ООД	- 20.30 %
• Агрофер Интернешънъл Естаблишмънт, Лихтенщайн	- 7.68 %
• Неохим АД (обратно изкупени акции)	- 2.58 %
• УПФ Съгласие	- 2.39 %
• ЗУПФ Алианц България	- 2.30 %
• УПФ ЦКБ Сила	- 2.19 %
• Други	- 14.25 %

Неохим АД има едностепенна система на управление със Съвет на директорите, който се състои от 9 членове, както следва:

Димчо Стайков Георгиев	Председател
Елена Симеонова Шопова	Зам. Председател
Димитър Стефанов Димитров	Член
Тошо Иванов Димов	Член
Васил Живков Грънчаров	Член
Виктория Илиева Ценова	Член
Зърнени храни България АД	Член
Хуберт Пухнер	Член (от 29.06.2017)
Мартина Михаела Аубергер	Член (от 29.06.2107)
Феборан ООД	Член (до 28.06.2017)
Феборан Прим ЕООД	Член (до 28.06.2017)

Дружеството се представлява от Димитър Стефанов Димитров – Изпълнителен директор.

Ръководството на Неохим АД се осъществява от Съвет на директорите. Някои от функциите по оперативно управление са възложени на изпълнителен директор. Одитния комитет подпомага работата на Съвета на директорите, има роля на лица натоварени с общо управление, които извършват мониторинг и надзор над Неохим АД вкл. над системата на финансово отчитане на Дружеството.

Членовете на одитния комитет са:

Таня Димитрова Кованлъшка

Николина Желева Делчева

Йорданка Атанасова Николова

Към 31 декември 2017 общият брой на персонала в Дружеството е 969 работници и служители (31 декември 2016: 989).

1.2. Предмет на дейност

Предметът на дейност на Дружеството включва следните видове операции и сделки:

- производство на неорганични и органични химически продукти;
- търговска дейност.

1.3. Основни показатели на стопанската среда

Основните показатели на стопанската среда, които оказват влияние върху дейността на дружеството, за периода 2014 – 2017 г. са представени в таблицата по-долу:

Показател	2014	2015	2016	2017
БВП в млн. лева	83,634	88,571	94,130	99,708 *
Реален растеж на БВП	1.3%	3.6 %	3.9%	4.0%*
Инфлация в края на годината (ХИПЦ)	-2.0%	-0.9%	-0.5%	1.8%
Среден валутен курс на щатския долар за годината	1.47	1.76	1.77	1.73
Валутен курс на щатския долар в края на годината	1.61	1.80	1.86	1.63
Основен лихвен процент в края на годината	0.02	0.01	0.00	0.00
Безработица (в края на годината)	10.7%	10.0%	8.0%	7.1%

- *Прогноза на БНБ за 2017 г., източник: БНБ;

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО

2.1. База за изготвяне на индивидуалния финансов отчет

Индивидуалният финансов отчет на Неохим АД е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2017 г., и

които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти” (МСС).

За текущата финансова година дружеството/Групата/ е приело/а всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за неговата/нейната дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2017 г., не са настъпили промени в счетоводната политика на дружеството, освен някои нови и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до други промени - в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

Новите и/или променените стандарти и тълкувания включват:

- МСС 12 (променен) Данъци върху дохода (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2017 г. – приет от ЕК) - признаването на отсрочени данъчни активи за нереализирани загуби.
- МСС 7 (променен) Отчет за паричните потоци - относно инициатива за оповестявания (в сила за годишни периоди от 01.01.2017 г. –приет от ЕК).
- МСФО 10 (променен) Консолидирани финансови отчети и МСС 28 (променен) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - относно продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие (не е определена дата за влизане в сила, но ще се счита, че прилагането на тази редакция е в съответствие с МСФО).

Към датата на издаване за одобряване на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2017 г., няколко нови стандарти и разяснения, както и променени стандарти и разяснения, които не са били приети за по-ранно приложение от дружеството. Ръководството е направило проучване и е определило, че тези промени не биха оказали съществено влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството.

- МСФО 9 Финансови инструменти (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - приет от ЕК).
- МСФО 7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания – относно облекчението за преизчислението на сравнителни периоди и свързаните с тях оповестявания при прилагането на МСФО 9 (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - приет от ЕК).

- МСФО 15 Приходи по договори с клиенти (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - приет от ЕК).
- МСФО 16 Лизинги (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. - приет от ЕК).
- МСФО 17 Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2021 г. - не приет от ЕК).
- МСФО 2 (променен) Плащане на базата на акции – Класификация и оценяване на транзакциите базирани на плащания с акции (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не е приет от ЕК).
- МСФО 4 (променен) Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. –приет от ЕК).
- Подобрения в МСФО Цикъл 2014-2016 (м. декември 2016 г.) - подобрения в МСФО 12 (в сила за годишни периоди от 01.01.2017 г. – не е приет от ЕК), МСФО 1 и МСС 28 (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не са приети от ЕК).
- МСС 40 (променен) – Инвестиционни имоти – относно трансфери на инвестиционни имоти (в сила за годишни периоди от 01.07.2018 г. – не е приет от ЕК).
- КРМСФО 22 – Сделки с чуждестранна валута и авансови плащания (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не е прието от ЕК).
- КРМСФО 23 (променен) Несигурности при при третирането на данъци върху дохода (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. – не е прието от ЕК).
- МСФО 9 (променен) – Финансови инструменти – относно случаи на негативни компенсации при предсрочно погасяване и модификации на финансови пасиви (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. – не е приет от ЕК).
- МСС 28 (променен) – Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – относно дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. – не е приет от ЕК).
- МСФО 10 (променен)- Консолидирани финансови отчети и МСС28 (променен) - Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – относно продажби или апорт на активи между инвеститор и негови асоциирани или съвместни предприятия (с отложена дата за влизане в сила).
- Подобрения в МСФО Цикъл 2015-2017 (м. декември 2017 г.) - подобрения в МСС23, МСС 12 и МСФО 3 във връзка с МСФО11 (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. – не са приети от ЕК).

2.2. Консолидиран отчет на Дружеството

Настоящият финансов отчет представлява индивидуален финансов отчет, изготвянето на който се изисква, съгласно счетоводното и данъчното законодателство на Република България. Дружеството притежава собственост и упражнява контрол върху дъщерни дружества (Приложение №14), поради което, съгласно изискванията на Закона за счетоводството в България и на основание МСФО 10 Консолидирани финансови отчети изготвя и консолидиран финансов отчет.

2.3 Счетоводни предположения и приблизителни счетоводни оценки

Представянето на финансов отчет, съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни). Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени в Приложение № 2.27.

2.4. Сравнителни данни

Дружеството представя сравнителна информация в този индивидуален финансов отчет за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират, за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.5. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционална валута е валутата на основната икономическа среда, в която едно предприятие функционира и в която главно се генерират и изразходват паричните средства. Тя отразява основните сделки, събития и условия, значими за предприятието. Левът е фиксиран по Закона за БНБ към еврото в съотношение BGN 1.95583:EUR 1.

Нетните разлики от промяна на валутни курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, като се представят нетно към “други доходи/(загуби) от дейността”.

Немонетарните отчетни обекти в отчета за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Настоящият индивидуален финансов отчет е изготвен в хиляди лева (х. лв.).

2.6. Приходи

Приходите в Дружеството се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която стопанските изгоди се придобиват от Дружеството и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При продажбите на продукция, стоки и материали приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи от собствеността преминават у купувача.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на отчета за финансовото състояние, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените продукция, стоки и услуги, нетно от косвени данъци (акциз и данък добавена стойност) и предоставени отстъпки и рабати.

При продажби на изплащане, приходът се признава на датата на продажбата без инкорпорираните лихви.

Финансовите приходи се представят отделно на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) и се състоят от приходи от лихви по предоставени депозити, приходи/печалби от инвестиции в дъщерни дружества, в т.ч. дивиденди и печалба от операции с финансови инструменти.

2.7. Разходи

Разходите в Дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост, но само доколкото последното не води до признаването на отчетни обекти за активи или пасиви, които не отговарят на критериите на МСФО и рамката към тях.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите, за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите разходи се включват в отчета за всеобхватния доход, когато възникнат и се състоят от лихвени разходи, свързани с получени заеми, както и такси и други преки разходи по кредити и банкови гаранции и курсови разлики от валутни заеми.

2.8. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени във финансовия отчет по себестойност (цена на придобиване), намалена с натрупаната амортизация (без земите) и загубите от обезценка.

Първоначално придобиване

При първоначално придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по себестойност, която включва покупната цена, митническите такси и всички други преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние.

Преките разходи основно са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци, разходи за капитализирани лихви за активи, отговарящи на условията по МСС 23 и др. Компоненти, които са придобити заедно с или към конкретни други дълготрайни материални активи, но все още не са инсталирани към тях, се капитализират към стойността на основния обект и се амортизират с неговия остатъчен полезен живот.

При изграждането на дълготрайни материални активи по стопански начин в цената на придобиване се включват всички преки разходи, свързани с ресурсите, чрез които се изграждат съответните обекти (разходи за заплати и осигуровки, материали и суровини, външни услуги и др).

Дружеството е определило стойностен праг от 500 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващо оценяване

Избраният от Дружеството подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването е моделът на себестойността по МСС 16 – себестойност, намалена с натрупаните амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Методи на амортизация

Дружеството използва линеен метод на амортизация на имотите, машините и оборудването. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Земята не се амортизира. Ползният живот по групи активи е съобразен с: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване.

Определените срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи се преглеждат в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира, считано от датата на промяната.

Определеният полезен живот по групи активи е както следва:

- сгради – 10-50 г.;
- машини, съоръжения и оборудване – 2-25 г.;
- компютри – 2-5 г.;
- транспортни средства – 3-15 г.;
- стопански инвентар – 2-15 г.

Определените срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи се преглеждат в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира, считано от датата на промяната.

Последващи разходи

Разходите за ремонт и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на имотите, машините и оборудването подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на имотите, машините и оборудването е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност в употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага

дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат към статията “Обезценка на нетекущи активи в отчета за всеобхватния доход(в печалбата или загубата за годината).

Печалби и загуби от продажба

Дълготрайните материални активи се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “имоти, машини и оборудване” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, в “Други доходи/(загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.9. Нематериални активи

Нематериалните активи са представени в индивидуалния финансов отчет по себестойност, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени лицензии за ползване на програмни продукти и емисионни квоти по еврохема за търговия с емисии и единици редуцирани емисии.

Дружеството класифицира емисионните квоти като текущи, когато очаква да ги реализира в рамките на един отчетен период и нетекущи – всички останали.

В Дружеството се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 5 години, с изключение на нетекущите емисионни квоти, които се отписват при употребата им.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Нематериалните активи се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, в “Други доходи/(загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Еврохема за търговия с емисии и единици редуцирани емисии

При първоначално придобиване разпределените квоти за парникови газове от Националния регистър за търговия с квоти за емисии на парникови газове по повод на третия период от Европейската схема за търговия с емисии (ЕСТЕ), се признават като нематериални активи по номинална стойност (нулева стойност). Закупените квоти се признават при първоначално придобиване по цена на придобиване и се извършва тяхната класификация като текущи, или нетекущи в зависимост от намеренията за използване. Избраният от Дружеството подход за последваща оценка на нетекущите емисионни квоти е моделът на себестойността – себестойност намалена с натрупани загуби от обезценка. Текущите емисионни квоти се признават в разходите (себестойността на готовата продукция) при отписването им в рамките на текущия отчетен период. Допълнително, Дружеството признава задължение в отчета за финансовото състояние, когато нивото на емисиите на вредни газове за един период надвишава нивото на разпределените

и налични квоти. Задължението се оценява по цената на придобиване на закупени квоти до достигане на нивото на държаните от Дружеството квоти и се преоценява по текущи пазарни цени към датата на отчета за финансовото състояние за превишението над наличните квоти, като промените в размера на задължението се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Дружеството прилага метод на изписване на квотите за вредни газове на база на реално потребени квоти за периода.

2.10. *Инвестиции в дъщерни дружества*

Дългосрочните инвестиции, представляващи участие в дъщерни дружества, са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), която представлява справедливата стойност на възнаграждението, което е платено. Инвестициите в дъщерни дружества не се търгуват на фондови борси. Това обстоятелство не дава възможност да се осигурят котировки на пазарни цени на активен пазар, които да изразяват достатъчно достоверно справедливата стойност на тези акции. Допълнително, бъдещото функциониране на част от тези дружества е свързано с определени несигурности, за да могат да се правят достатъчно разумни и обосновани дългосрочни предположения за изчисляването на справедливата стойност на техните акции чрез други оценъчни методи.

В съответствие с изискванията на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети Дружеството притежава контрол в други предприятия, ако и само ако притежава всички от следните:

- правомощия в предприятието, в което е инвестирано;
- излагане на или права върху променливите приходи от неговото участие в предприятието, в което е инвестирано;
- възможност да използва своите правомощия в предприятието, в което е инвестирано, за да окаже въздействие върху размера на възвръщаемостта на инвеститора.

На основата на горепосочените критерии Дружеството е преценило, че притежава контрол във всички предприятия, където притежава директно или индиректно повече от 50% от капитала с право на глас.

Притежаваните от Дружеството инвестиции в дъщерни дружества подлежат на преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се отразява в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Размерът на обезценката отчита разликата между цената на придобиване на инвестициите и размера на сегашната стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани към края на отчетния период. Обезценката се отчита към статията “Обезценка на нетекущи активи” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

При покупка и продажба на инвестиции в дъщерни дружества се прилага “датата на сключване” на сделката.

Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските изгоди от инвестициите. Печалбата/(загубата) от продажбата или ликвидацията им се представя съответно във “Финансови приходи” или “Финансови разходи” на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.11. *Инвестиции на разположение и за продажба*

Притежаваните от Дружеството инвестиции, представляващи акции в други дружества (малцинствено участие) са оценени и представени в отчета за финансовото състояние по

себестойност, тъй като техните акции не се търгуват на активен пазар, за тях няма котировки на пазарни цени на активен пазар, а предположенията за прилагането на алтернативни оценъчни методи са свързани с високи несигурности, за да се достигне до достатъчно надеждно определяне на справедливата им стойност.

Притежаваните ценни книжа на разположение за продажба се преглеждат към всяка дата на отчета за финансовото състояние и при установяване на условия за обезценка, същата се отразява в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Сумата на признатата загуба от обезценка е равна на разликата между балансовата стойност и възстановимата стойност на инвестицията.

Всички покупки и продажби на ценни книжа “на разположение за продажба” се признават на датата на търгуването, т. е. датата, на която Дружеството се ангажира да закупи или продаде финансовия актив.

2.12. Материални запаси

Материалните запаси са оценени по по-ниската от: цена на придобиване (себестойност) и нетната им реализируема стойност.

Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в себестойността (цената на придобиване), както следва:

- суровини и материали в готов вид - всички доставни разходи, които включват покупна цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите в готов за тяхното използване вид;
- готова продукция и незавършено производство - преките разходи за материали и труд и съответстващата част от производствените непреки разходи при нормално натоварен капацитет на производствените мощности, с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси.

Включването на постоянните общопроизводствени разходи в себестойността на произвежданата продукция и полуфабрикати се извършва на базата на нормалния капацитет на производствените мощности. Избраната от Дружеството база за разпределението им по продукти е количеството произведена продукция.

При употребата (продажбата) на материалните запаси се използва методът на средно-претеглената цена (себестойност).

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

2.13. Търговски и други вземания

Търговските и други вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, вземанията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва (Приложение № 2.25).

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или част от нея съществува висока несигурност. Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят. Обезценката на вземанията се начислява чрез съответна кореспондентна корективна сметка за всеки вид вземане към статията “Обезценка на активи” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Когато дадено търговско вземане се прецени като напълно несъбираемо, то се изписва за сметка на коректива.

2.14. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти включват касовите наличности, разплащателните сметки и краткосрочните депозити в банки, чийто оригинален матуритет е до 3 месеца (Приложение № 2.25).

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- лихвите по получени кредити за оборотни средства са включени като плащане за оперативна дейност;
- лихвите по получени инвестиционни кредити (отчетени и като текущ разход и капитализирани в отговарящи на условията активи) са включени като плащане за финансовата дейност;
- плащанията, свързани с изграждането на активи по стопански начин (в т.ч. към доставчици и персонала) са включени като плащания за инвестиционна дейност;
- плащанията за покупка на емисионни квоти, класифицирани като текущи са включени като плащане за оперативна дейност (плащания на доставчици);
- трайно блокираните парични средства не са третираны като парични средства и не са включени в отчета за паричните потоци
- полученото финансиране за електроенергия, свързано с разходите за енергия от възобновяеми източници е включено в паричните потоци от финансова дейност

2.15. Търговски и други задължения

Търговските и други задължения се отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените активи и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва (Приложение № 2.25).

2.16. Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

Всички заеми (предоставени и получени) и други привлечени финансови ресурси са представени по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното признаване, лихвоносните заеми и други привлечени ресурси, са последващо оценени по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и

други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови приходи или разходи през периода на амортизация или когато задълженията се отпишат или редуцират.

Лихвоносните заеми и други предоставени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която Дружеството има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от датата на отчета за финансовото състояние (Приложение № 2.25).

2.17. Разходи по заеми

Разходите по заеми, които пряко се отнасят към придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията актив (квалифициран актив), се капитализират като част от стойността на този актив.

Отговарящ на условията актив (квалифициран актив), съгласно изискванията на МСС 23 *Разходи по заеми* е актив, който непременно изисква значителен период от време, за да стане готов за предвижданата му употреба или продажба. За Дружеството този период е 12 месеца.

Размерът на разходите по заеми, които могат да се капитализират в стойността на един отговарящ на условията актив, се определя чрез коефициент на капитализация. Коефициентът на капитализация е среднопретеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите на Дружеството, които са непогасени през периода, с изключение на заемите, извършени специално с цел придобиване на един отговарящ на условията актив.

Капитализирането на разходите по заеми като част от стойността на един отговарящ на условията актив започва, когато са изпълнени следните условия:

- извършват се разходите за актива;
- извършват се разходите по заеми; и
- в ход са дейности, които са необходими за подготвяне на актива за предвижданата му употреба или продажба.

Разходите по един отговарящ на условията актив включват само тези разходи, които са довели до плащания на парични средства, прехвърляния на други активи или поемане на лихвоносни задължения.

Разходите по заеми се намаляват с всякакви получени плащания или получени дарения във връзка с актива. Разходите по заеми се намаляват и с всякакъв инвестиционен доход от временното инвестиране на средствата от тези заеми.

Капитализацията на разходите се преустановява, когато са приключени всички дейности, необходими за подготвянето на отговарящия на условията актив за предвижданото му използване или продажба.

2.18. Лизинг

Финансов лизинг

Лизингополучател

Финансовият лизинг, при който се трансферира към Дружеството съществената част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя, като се представя като

имоти, машини и оборудване под лизинг по по-ниската от тяхната справедлива стойност към датата на придобиване или настоящата стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихвата) и припадащата се част от лизинговото задължение (главница), така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение. Лихвените разходи се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Финансовият лизинг поражда амортизационен разход за амортизируемите активи, както и финансов разход за всеки отчетен период. Амортизационната политика по отношение на амортизируемите наети активи е съобразена с тази по отношение на собствените амортизируеми активи. Ако не съществува достатъчна степен на сигурност, че собствеността ще бъде придобита до края на срока на лизинговия договор, активът се амортизира през по-краткия от двата срока — срока на лизинговия договор или полезния живот на актива.

Оперативен лизинг

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг.

Плащанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга.

Приходът от наеми от оперативен лизинг се признава на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Първоначално направените преки разходи във връзка с договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се добавят към балансовата стойност на отдадените активи и се признават на базата на линейния метод в продължение на срока на лизинга.

2.19. Доходи за персонала

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите на Дружеството се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство в България.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналят е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удръжки) в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от Дружеството вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Към датата на годишния финансов отчет Дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране*Планове с дефинирани вноски*

Основно задължение на Дружеството в качеството му на работодател е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за фонд "Пенсии", допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд "Общо заболяване и майчинство" (ОЗМ), фонд "Безработица", фонд "Трудова злополука и професионална болест" (ТЗПБ) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски се утвърждават със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО) в съотношение 60:40 (2016 г.: 60:40).

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от дружеството в качеството му на работодател, се основават на българското законодателство, са планове с дефинирани вноски. При тези планове работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд "Пенсии", фонд "ОЗМ", фонд "Безработица", фонд "ТЗПБ", както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към Дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от Дружеството вноски по планове с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда Дружеството в качеството му на работодател в България е задължено да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на отчета, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им - в отчета за всеобхватния доход като:

- а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят в текущата печалба или загуба, по статия „разходи за персонал”;
- б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи”. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен финансов отчет, Дружеството назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните им задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиран в България, където функционира и самото дружество.

Доходи при напускане

Дружеството признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.20. Акционерен капитал и резерви

Неохим АД е акционерно дружество и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на акционерен капитал, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите на Дружеството. Акционерите отговарят за задълженията на Дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност.

Дружеството отчита основния си акционерен капитал по номинална стойност на регистрираните в Търговския регистър акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и Устава, Дружеството е длъжно да формира и фонд Резервен (законови резерви), като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя, докато средствата във фонда достигнат една десета част от капитала или по-голяма част, предвидена в Устава;
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание на акционерите.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в Устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на капитала.

Обратно изкупените собствени акции са представени в отчета за финансовото състояние по себестойност (цена на придобиване) като с брутната цена на обратно изкупените акции е намален собственият капитал на Дружеството. Печалбите или загубите от продажбата на обратно изкупени собствени акции се представят директно в собствения капитал на Дружеството в компонента “Неразпределена печалба”.

Компонент от последващи оценки на задължение по пенсионни планове с дефинирани доходи е формиран от последващите оценки на задълженията към персонала при пенсиониране, които по същество представляват актюерски печалби и загуби признавани веднага, в периода, в който възникват. Те се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи”.

2.21. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2017 е 10% (2016: 10%).

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия метод за определяне на задължението, за всички временни разлики към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби, до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспадат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда при изготвяне на годишния отчет за финансово състояние и се редуцира до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на всеобхватния доход или друга капиталова позиция в отчета за финансовото състояние, също се отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или балансова капиталова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки и основи, които се очаква да се прилагат за периода и типа операции, през които активите се очаква да се реализират, а пасивите - да се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила, и по данъчни ставки на държавата (България), в чиято юрисдикция се очаква да се реализира съответният отсрочен актив или пасив.

Отсрочени данъчни активи на Дружеството се представят нетно срещу негови отсрочени данъчни пасиви, когато и доколкото то се явява за тях данъчния платец в съответната юрисдикция (България), и то тогава и само тогава, когато дружеството има законно право да извършва или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данъците върху дохода.

Към 31.12.2017 г. отсрочените данъци върху печалбата на дружеството са оценени при ставка, валидна за 2017 г., която е в размер на 10%.

2.22. Нетна печалба на акция

Основната печалба на акция се изчислява като се раздели нетната печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите, притежатели на обикновени акции, на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор. Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

При капитализация, бонус емисия или разделяне, броят на обикновените акции, които са в обръщение до датата на това събитие, се коригира, за да се отрази пропорционалната промяна в броя на обикновените акции в обръщение така, сякаш събитието се е случило в началото на представения най-ранен период.

Нетна печалба на акция с намалена стойност не се изчислява, тъй като няма издадени потенциални акции с намалена стойност.

2.23. Провизии

Провизии се признават, когато Дружеството има настоящо (конструктивно или правно) задължение в резултат на минало събитие, и е вероятно че погасяването/уреждането на това задължение ще породи необходимост от изходящ поток от ресурси на Дружеството. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството към датата на отчета за финансовото състояние за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение.

Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен. Когато се очаква част от ресурсите, които ще се използват за уреждане на задължението да бъдат възстановени от трето лице, Дружеството признава вземане, ако е налице висока степен на сигурност на неговото получаване и стойността му може надеждно да се установи и доход (кредит) по същата позиция в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), където е представена и самата провизия.

2.24. Правителствено финансиране (дарение от публични институции)

Правителственото финансиране са различни форми на предоставяне на безвъзмездни средства от държавата (местни и централни органи и институции) и/или междуправителствени споразумения и организации.

Правителствено финансиране (дарение от публични институции) се признава първоначално като отсрочен доход (финансиране), когато е налице разумна сигурност, че то ще бъде получено от Дружеството, и че последното е спазило и спазва условията и изискванията по дарението.

Правителствено финансиране (дарение от публични институции), свързано с компенсиране на направени разходи, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите, или ако е нормативно определено и получено в последващ период – в него.

Правителствено финансиране (дарение от публични институции), свързано с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущата печалба или загуба на систематична база за целия период на полезен живот на актива, обичайно в размера на призната в разходите амортизация.

2.25. Финансови инструменти

2.25.1. Финансови активи

Дружеството класифицира своите финансови активи в следните категории: заеми (кредити) и вземания и активи на разположение и за продажба. Класификацията е в зависимост от същността и целите (предназначението) на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството определя класификацията на финансовите активи на Дружеството към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансовото състояние.

Обичайно Дружеството признава в отчета за финансовото състояние финансовите активи на "датата на търгуване"- датата, на която то се е обвързало (поело е окончателен ангажимент) да закупи съответните финансови активи. Всички финансови активи първоначално се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията, с изключение на тези активи, които са по справедлива стойност през печалби и загуби. Последните се признават по справедлива стойност, а преките разходи по транзакцията се признават веднага в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Финансовите активи се отписват от отчета за финансовото състояние на Дружеството, когато правата за получаване на парични средства (потоци) от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и Дружеството е прехвърлило съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако Дружеството продължава да държи съществената част от рисковете и ползите асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в отчета за финансовото състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства (Приложения № 2.13 и № 2.14).

Кредити и вземания

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Те се оценяват в отчета за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в един обичаен оперативен цикъл на Дружеството, а останалите – като нетекущи. Тази група финансови активи включва: предоставени заеми, търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, парични средства и парични еквиваленти от отчета за финансовото състояние.

Лихвеният доход по кредитите и вземанията се признава на база ефективна лихва, освен при краткосрочните вземания под 12 месеца, където признаването на такъв доход е неоснователно

като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Той се представя в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), в "Други доходи от дейността".

Финансови активи на разположение и за продажба

Финансовите активи на разположение за продажба са недеривативни активи, които са предназначени с такава цел или не са класифицирани в друга група. Обичайно те представляват некотирувани или ограничено котирувани на борса акции или дялове в други дружества, придобити с инвестиционна цел, и се включват към нетекущите активи, освен ако намерението на Дружеството е да ги продава в рамките на следващите 12 месеца и активно търси купувач.

Финансовите активи на разположение за продажба се оценяват по цена на придобиване, защото са в дружества от затворен тип, за които е трудно да се намерят данни за аналогови пазарни транзакции или поради обстоятелството, че бъдещото функциониране на тези дружества е свързано с определени несигурности, за да може да се направят достатъчно разумни и обосновани дългосрочни предположения за изчисляването на справедливата стойност на техните акции чрез други алтернативни оценъчни методи.

Дивиденди по акции и дялове, класифицирани като финансови активи на разположение за продажба, се признават и отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато се установи, че Дружеството е придобило правото върху тези дивиденди.

2.25.2. Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Дружеството класифицира дългови инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договора със съответния контрагент относно тези инструменти.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват заеми (кредити), задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва (Приложение № 2.15).

2.25.3. Оценяване по справедлива стойност

МСФО 13 се прилага, когато в друг МСФО се изисква или позволява оценяване по справедлива стойност или оповестяване на оценяването по справедлива стойност, както на финансови инструменти, така и на нефинансови позиции. Стандартът не е приложим за операциите с плащане на базата на акции, попадащи в обхвата на МСФО 2 "Плащане на базата на акции", лизинговите операции в рамките на обхвата на МСС 17 "Лизинг"; както и по отношение на оценките, които имат някои сходства с оценяването по справедлива стойност, но не представляват такова - като оценката по нетна реализируема стойност в МСС 2 "Материални запаси" или по стойността в употреба в МСС 36 "Обезценка на активи".

МСФО 13 определя справедливата стойност като цената за продажба на актив или за прехвърляне на пасив при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценяване на основен (или най-изгоден) пазар при текущи пазарни условия. Справедливата стойност според МСФО 13 е изходяща цена, независимо дали тази цена е непосредствено достъпна за наблюдение или оценена приблизително чрез друга техника на оценяване.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

2.26. *Сегментно отчитане*

Отчетен сегмент представлява отграничим компонент на Дружеството, който предприема бизнес дейности, от които може да получава приходи и понася разходи (включително приходи и разходи, свързани със сделки с други компоненти на дружеството), чиито оперативни резултати редовно се преглеждат от ръководството, вземащо главните оперативни решения, при вземането на решения относно ресурсите, които да бъдат разпределени към сегмента и оценяване на резултатите от дейността му и за който е налице отделна финансова информация. Дружеството има един единствен сегмент на отчитане.

2.27. *Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на Дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност*

Признаване и оценка на провизии

Депа за производствени отпадъци

Дружеството признава провизия за закриване на депа за производствени отпадъци и рекултивиране на терена, когато едновременно са налице:

- правно задължение по силата на Наредба № 8 от 24 септември 2004 на Министъра на околната среда и водите (МОСВ) за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци, и
- план за привеждане на депото в съответствие с нормативните изисквания, одобрен като видове дейности, срокове и прогнозируеми стойности от МОСВ, съгласно изискванията на посочената по-горе наредба.

За определяне на размера на провизията Дружеството назначава лицензирани експерти-еколози, които изготвят прогнозна оценка на разходите по видове дейности, необходими за изпълнение на задължението и издават специален доклад и план-сметка. Сумите, които се очаква, че ще бъдат усвоявани за срок, по-дълъг от една година, се дисконтират.

Квоти за емисии на парникови газове

В края на всеки отчетен период, Дружеството отчита емитирани количества квоти за емисии на парникови газове. В случай на реализиран недостиг на квоти, Дружеството признава провизия за настоящото му задължение за предаване на верифицираните квоти. Провизията се остойностява като количеството на недостига (разлика между безплатно отпуснатите квоти и реално емитираните газове за докладвания период) на квоти, установено чрез специален формуляр – Докладване на годишните емисии се оценяват по текущи пазарни цени към датата на отчета за финансовото състояние, а промените в размера на задължението се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Признаване на данъчни активи

Ръководството на Дружеството е преценило, че към датата на издаване на годишния индивидуален финансов отчет и на база бюджетиранияте положителни резултати за следващите години, в рамките на крайния период, определен съгласно Закона за корпоративно подоходно облагане, приложим в България (5 год.) за пренасяне на данъчни загуби, то ще може да генерира достатъчна облагаема печалба за да приспадне данъчната загуба за 2012 в размер на 349 х. лв. и за 2014 в размер на 4,374 х.лв. Поради това, Дружеството е взело решение да признае активи по отсрочени данъци върху данъчни загуби в индивидуалния финансов отчет за 2015 на стойност 473 х. лв. През 2016 година Дружеството е приспаднало цялата стойност на натрупаните данъчни загуби от предходни години.

Обезценки на вземания

Обезценка на търговски вземания се отчита, когато са налице обективни доказателства, че Дружеството няма да може да събере цялата сума по тях съгласно оригиналните условия на вземанията. Значителни финансови затруднения на длъжника по вземането, вероятност длъжникът да влезе в процедура по несъстоятелност, или друга финансова реорганизация, просрочие в плащането повече от 90 дни се вземат под внимание от ръководството, когато се определя и класифицира дадено вземане за обезценка. Стойността на обезценката е разликата между балансовата стойност на даденото вземане и сегашната стойност на прогнозираните бъдещи парични потоци, дисконтирани по оригинален ефективен лихвен процент. За целта се разработват варианти на прогнози, чрез които се отчитат различните предположения за рискове, несигурности и вероятности за бъдещата реализация на паричните потоци. Тези варианти се анализират внимателно от ръководството и резултатите от тях се претеглят при изчислението на възстановимата стойност на просрочените вземания.

Вземанията, преценени като несъбираеми се обезценяват на 100%. Балансовата стойност се коригира чрез използването на корективна сметка, където се натрупват всички обезценки, а сумата на загубата от обезценка за периода се признава в отчета за всеобхватния доход към други разходи. В случаите на последващо възстановяване на обезценка то се посочва към други доходи за сметка на намаление на коректива. Когато дадено вземане се прецени като напълно несъбираемо, то се изписва за сметка на коректива.

Обезценка на материални запаси

В края на всяка финансова година дружеството извършва преглед на състоянието, срока на годност и използваемостта на наличните материалните запаси. При установяване на запаси, за които е преценено, че съществува голяма вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, същите се обезценяват до нетна реализируема стойност.

Актьорски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани всяка година изчисления на сертифицирани актьори, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор. (Приложение №24).

Обезценка на инвестиции в дъщерни дружества

На всяка дата на отчета за финансовото състояние ръководството прави анализ и оценка за наличие на индикатори за обезценка на неговите инвестиции в дъщерни дружества. Като основни индикатори за обезценка се приемат: значително редуциране на обема или преустановяване дейността на Дружеството, в което е инвестирано; отчитане на загуби за по-продължителен период от време, както и отчитане на отрицателни нетни активи или активи под регистрирания основен акционерен капитал.

Тестовите и преценките на ръководството за обезценка на инвестициите са направени през призмата на неговите планове и намерения относно бъдещите икономически изгоди, които се очаква да бъдат получени от дъщерните дружества, вкл. търговски и производствен опит, осигуряване на позиции на чуждестранни пазари, очакванията за бъдещи продажби и пр.

За целта се разработват варианти на прогнози, чрез които се отчитат различните предположения за рискове, несигурности и вероятности за бъдещата реализация на паричните потоци и доходи от тези инвестиции. Всеки от вариантите се анализират внимателно от ръководството и резултатите от тях се претеглят при изчислението на възстановимата стойност на съответната инвестиция.

3. ПРИХОДИ

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Продажби в страната	117,419	148,936
Продажби извън страната	110,268	91,781
	<u>227,687</u>	<u>240,717</u>

Продажби по продукти в страната

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Амониев нитрат – ЕО тор	110,470	142,214
Амоняк	2,406	1,633
НРК ес тор	1,937	2,723
Натриев нитрат	1,453	1,020
Въглероден диоксид	463	656
Азотна киселина	233	220
Амонячна вода	190	199
Амониев хидрогенкарбонат	158	159
Кислород	16	14
Други	93	98
	<u>117,419</u>	<u>148,936</u>

Продажби по продукти – извън страната

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Амониев нитрат - ЕО тор	73,320	56,970
Амоняк	32,199	30,056
Амониев хидрогенкарбонат	2,761	2,522
Натриев нитрат	1,783	2,205
Амонячна вода	199	6
Други	6	22
	<u>110,268</u>	<u>91,781</u>

Информация за основни клиенти

Общите приходи от сделки с най – големите клиенти на Дружеството са както следва:

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Клиент 1	85,677	115,797
Клиент 2	51,832	43,471
Клиент 3	21,242	7,321
Клиент 4	12,269	5,795
Клиент 5	8,466	9,515
Клиент 6	5,475	8,729
Клиент 7	4,632	4,060
Клиент 8	5	9,331
Клиент 9	-	7,478

Разпределението на продажбите по пазари е както следва:

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Европа (в т.ч. България)	216,532	223,345
Азия и Африка	11,155	17,372
	<u>227,687</u>	<u>240,717</u>

Балансовата стойност на активите, както и придобитите имоти, машини, съоръжения и оборудване и нематериални активи са концентрирани основно на територията на България.

4. ДРУГИ ДОХОДИ/(ЗАГУБИ) ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Приходи от продажба на стоки	86	101
Отчетна стойност на продадени стоки	(65)	(78)
<i>Печалба от продажба на стоки</i>	<u>21</u>	<u>23</u>
Приходи от продажба на материали	200	340
Отчетна стойност на продадени материали	(87)	(267)
<i>Печалба от продажба на материали</i>	<u>113</u>	<u>73</u>
Приходи от продажба на ДМА	361	355
Балансова стойност на продадени ДМА	(9)	(38)
<i>Печалба от продажба на ДМА</i>	<u>352</u>	<u>317</u>
Правителствено финансиране за електроенергия	2,390	3,122
Приходи от продажба на услуги	447	410
(Загуба)/печалба от курсови разлики	(382)	126
Приходи от ликвидация на ДМА	114	124
Финансиране по оперативни програми	37	37
Излишъци на активи	27	76
Възстановена обезценка	11	57
Получени обезщетения	9	19
Други	122	40
	<u>3,261</u>	<u>4,424</u>

Печалбата от продажба на материали включва:

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Метален скрап	53	8
Масло отработено	7	13
Други	53	52
	<u>113</u>	<u>73</u>

Приходите от продажба на услуги включва:

Приходи от наеми	209	181
Маневрени услуги	57	30
Транспортни услуги	22	26
Други	159	173
	447	410

Финансиране за електроенергия представлява помощ за намаляване на тежестта, свързана с разходите за енергия от възобновяеми източници и се отнася за два ценови периода обхващащи 2015 и 2016 години, за които Дружеството е кандидатствало по Наредбата за намаляване на тежестта, свързана с разходите за енергия от възобновяеми източници. За първия ценови период Дружеството е получило – 2,233 х.лв. компенсация, а за втория ценови период сумата, която е одобрена за получаване е 943 х.лв. (Приложение № 18)

Продадените дълготрайни активи са основно ведомствени жилища и автомобили собственост на Дружеството.

5. РАЗХОДИ ЗА СУРОВИНИ И МАТЕРИАЛИ

Разходите за материали включват:

	2017	2016
	BGN '000	BGN '000
Основни суровини и материали	138,234	131,872
Горива и енергия	13,721	13,355
Резервни части	1,433	1,234
Спомагателни материали	1,227	1,415
Други материали	650	401
	155,265	148,277

Основните суровини и материали включват:

	2017	2016
	BGN '000	BGN '000
Природен газ	126,776	119,961
Амбалаж	4,287	4,531
Магнезит	1,112	1,076
Омаслителни	1,088	1,131
Платина	1,024	758
Моноамониев фосфат	1,000	1,362
Сода калцинирана	933	1,242
Натриева основа	511	342
Метилдиетаноламин	477	193
Катализатори	258	166
Сярна киселина	217	200
Калиев хлорид	138	191
Калциев карбонат	116	214
Вар негасена	84	72
Амониев сулфат	12	42
Други суровини и материали	201	391
	138,234	131,872

6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

<i>Разходите за външни услуги</i> включват:	2017	2016
	BGN '000	BGN '000
Транспорт	10,344	8,038
Ремонт на ДМА	3,918	3,439
Морско навло	1,918	1,719
Застраховки	1,114	1,149
Охрана	1,076	931
Данъци и такси	684	1,017
Пожарна безопасност	684	665
Обработка на товари	640	387
Абонаментно обслужване и технически контрол	381	437
Хамалие и пристанищни разходи	354	341
Консултантски услуги	316	443
Оперативен лизинг	293	231
Почистване и озеленяване	236	201
Банкови такси	151	144
Комуникация	84	69
Стоков контрол	74	53
Оползотворяване/обезвреждане на отпадъци	62	272
Курсове квалификация	32	65
Граждански договори и хонорари	20	24
Други услуги	251	280
	22,632	19,905

Начислените разходи за годината за задължителен одит са в размер на 178 х. лв. (2016: 201 х. лв.).

7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

<i>Разходите за персонала</i> включват:	2017	2016
	BGN '000	BGN '000
Възнаграждения	20,591	20,466
Социални осигуровки	4,205	4,150
Предоставена храна на персонала	1,151	849
Начислени суми за дългосрочни задължения на персонала (Приложение № 24)	361	233
	26,308	25,698

<i>Разходите за възнаграждения</i> включват:	2017	2016
	BGN '000	BGN '000
Текущи възнаграждения	20,527	20,462
Начислени/(възстановени) суми за неизползван платен отпуск	64	4
	20,591	20,466

<i>Социалните осигуровки</i> включват:	2017	2016
	BGN '000	BGN '000
Осигуровки	4,190	4,151
Начислени/(възстановени) суми за ДОО за неизползван платен отпуск	15	(1)
	4,205	4,150

8. ОБЕЗЦЕНКА НА ТЕКУЩИ И НЕТЕКУЩИ АКТИВИ

<i>Обезценката на текущи активи</i> е както следва:	2017	2016
	BGN '000	BGN '000
Материални запаси	397	143
Търговски и други вземания (Приложение №17 и 18)	1	2
	398	145

Обезценката на и отписани нетекущи активи са както следва:

	2017	2016
	BGN '000	BGN '000
Отписани разходи за придобиване на ДМА	514	314
Обезценка на дълготрайни нематериални активи	148	-
Обезценка на разходи за придобиване на ДМА	-	1,708
Обезценка на имоти, машини и съоръжения	-	31
	662	2,053

9. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

<i>Другите разходи за дейността</i> включват:	2017	2016
	BGN '000	BGN '000
Въглеродни емисии (квоти за вредни газове), в т.ч.	3,341	2,496
<i>текущ разход за въглеродни емисии (квоти за вредни газове)</i>	3,645	1,641
<i>отписани въглеродни емисии (квоти за вредни газове - т.г.)</i>	5	1,015
<i>отписани въглеродни емисии (квоти за вредни газове - м.г.)</i>	1,332	859
<i>провизия за въглеродни емисии (квоти за вредни газове -м.г.)</i>	(1,641)	(1,019)
Възнаграждения на членове на СД	142	144
Командировки	82	69
Брак на материали и продукция	80	10
Акциз ел.енергия	68	20
Представителни мероприятия	52	42
Санкции за замърсяване на околната среда	39	39
Непризнат данъчен кредит по ДДС	32	15
Балансова стойност на отписани ДМА	21	21
Начислени/(възстановени) суми свързани с провизии, нетно	5	17
Разходи за акциз за ел.енергия и лихви по ревизионен акт	-	218
Други	53	85
	3,915	3,176

10. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ И ПРИХОДИ, НЕТНО

	2017 BGN '000	2016 BGN '000
Разходи за лихви	(643)	(1,136)
Приходи от лихви	-	-
	<u>(643)</u>	<u>(1,136)</u>

11. НЕТНА ПЕЧАЛБА НА АКЦИЯ

	2017 BGN '000	2016 BGN '000
Средно претеглен брой акции, на база дни	2,585,964	2,585,964
Печалба за годината (х. лв.)	15,367	28,027
Нетна печалба на акция (лева)	5.94	10.84

12. ИМОТИ, МАШИНИ, ОБОРУДВАНЕ

	Земи и сгради		Машини, съоръжения и оборудване		Транспортни средства		Други		Разходи за придобиване и аванси за ДМА		Общо	
	2017 BGN '000	2016 BGN '000	2017 BGN '000	2016 BGN '000	2017 BGN '000	2016 BGN '000	2017 BGN '000	2016 BGN '000	2017 BGN '000	2016 BGN '000	2017 BGN '000	2016 BGN '000
Отчетна стойност												
Салдо на 1 януари	<u>22,698</u>	<u>22,764</u>	<u>162,326</u>	<u>157,615</u>	<u>8,894</u>	<u>8,129</u>	<u>1,194</u>	<u>1,194</u>	<u>2,918</u>	<u>4,712</u>	<u>198,030</u>	<u>194,414</u>
Придобити	-	31	-	-	69	1,202	-	-	6,969	5,374	7,038	6,607
Отписани	(55)	(97)	(299)	(190)	(279)	(437)	(33)	(21)	(514)	(2,193)	(1,180)	(2,938)
Трансфер от разходи за придобиване	463	-	4,309	4,901	-	-	32	21	(4,804)	(4,975)	-	(53)
Салдо на 31 декември	<u>23,106</u>	<u>22,698</u>	<u>166,336</u>	<u>162,326</u>	<u>8,684</u>	<u>8,894</u>	<u>1,193</u>	<u>1,194</u>	<u>4,569</u>	<u>2,918</u>	<u>203,888</u>	<u>198,030</u>
Натрупана амортизация												
Салдо на 1 януари	<u>8,651</u>	<u>8,052</u>	<u>90,184</u>	<u>80,156</u>	<u>6,544</u>	<u>6,202</u>	<u>1,051</u>	<u>1,005</u>	-	-	<u>106,430</u>	<u>95,415</u>
Начислена амортизация за годината	730	652	9,881	10,175	722	778	48	65	-	-	11,381	11,670
Начислена обезценка	-	7	-	24	-	-	-	-1	-	1,708	-	1,739
Отписана обезценка	-	-	-	(1)	-	-	-	-	-	(1,708)	-	(1,709)
Отписана амортизация	(40)	(60)	(283)	(170)	(279)	(436)	(33)	(19)	-	-	(635)	(685)
Салдо на 31 декември	<u>9,341</u>	<u>8,651</u>	<u>99,782</u>	<u>90,184</u>	<u>6,987</u>	<u>6,544</u>	<u>1,066</u>	<u>1,051</u>	-	-	<u>117,176</u>	<u>106,430</u>
Балансова стойност на 31 декември	<u>13,765</u>	<u>14,047</u>	<u>66,554</u>	<u>72,142</u>	<u>1,697</u>	<u>2,350</u>	<u>127</u>	<u>143</u>	<u>4,569</u>	<u>2,918</u>	<u>86,712</u>	<u>91,600</u>
Балансова стойност на 1 януари	<u>14,047</u>	<u>14,712</u>	<u>72,142</u>	<u>77,459</u>	<u>2,350</u>	<u>1,927</u>	<u>143</u>	<u>189</u>	<u>2,918</u>	<u>4,712</u>	<u>91,600</u>	<u>98,999</u>

Към 31 декември 2017 дълготрайните материални активи на Дружеството включват земи на стойност 3,630 х. лв. (31 декември 2016: 3,630 х. лв.) и сгради с балансова стойност 10,135 х. лв. (31 декември 2016: 10,417 х. лв.).

Към 31 декември 2017 в състава на дълготрайните материални активи са включени активи, които са амортизирани напълно, но продължават да се използват в стопанската дейност с отчетна стойност 30,307 х. лв. (31 декември 2016: 25,165 х. лв.).

Към 31 декември 2017 има учредени договорна ипотека на недвижими имоти с балансова стойност 5,801 х. лв. (31 декември 2016: 6,122 х. лв.) и залог на машини и съоръжения с балансова стойност 10,559 х. лв. (31 декември 2016: 10,190 х. лв.) като обезпечение по ползвани банкови кредити (Приложение № 21).

Към 31 декември 2017 г. разходите за придобиване на дълготрайни активи включват предоставени аванси на доставчици в размер на 2,255 х. лв. (31 декември 2016 г.: 361 х.лв.) и открити проекти за 2,314 х.лв. (31 декември 2016 г.: 2,557 х.лв.).

Откритите проекти са както следва:

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Офиси, гараж, склад и магазин	1,579	1,551
Пречистване на инфилтрат от Депо за производствени опасни твърди отпадъци в Неутрализационна станция	353	212
Изграждане на система за управление на човешките ресурси на база програмен продукт BORA BUSINESS SUITE	62	-
Разпределителна и трансформаторна подстанция РТП-8	60	60
Информационна система SAP- оборудване	-	472
Отвеждане на амонячна вода от газголдер/к.301/ до цех АП-76/СТА/	-	40
Водопровод от ПЕПВ от яз.Черногорово	-	29
Други обекти	260	193
	2,314	2,557

13. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	<i>Софтуери</i>	<i>Въглеродни емисии</i>	<i>Общо</i>
<i>Отчетна стойност</i>			
Към 1 януари 2016	839	-	839
Придобити	-	1,874	1,874
Отписани	-	(1,874)	(1,874)
Трансфер от разходи за придобиване	53	-	53
31 декември 2016	892	-	892
Придобити	98	1,337	1,435
Отписани (Приложение № 8)	-	(1,337)	(1,337)
31 декември 2017	990	-	990
<i>Натрупана амортизация</i>			
Към 1 януари 2016	649	-	649
Начислена амортизация за годината	37	-	37
31 декември 2016	686	-	686
Начислена амортизация за годината	41	-	41
Начислена обезценка за годината	148	-	148
31 декември 2017	875	-	875
Балансова стойност към 31 декември 2016	206	-	206
Балансова стойност към 31 декември 2017	115	-	115

Емисии за парникови газове

Към 31 декември 2017 Дружеството- майка е закупило 134 х.тона емисии на стойност 1,337 х.лв. (31 декември 2016 г.: 681 х.тона емисии на стойност 1,874 х.лв.).

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо в началото на годината	-	-
Новопридобити	1,337	1,874
Отписани на разход (Приложение № 9)	(5)	(1,015)
Отписани във връзка с провизия (Приложение № 9)	(1,332)	(859)
Салдо в края на годината	-	-

14. ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА

<i>Име на дружеството</i>	<i>Местонахождение на регистрацията</i>	<i>Балансова стойност</i>		<i>% на участие</i>	
		<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>		
		<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>		
Неохим Таръм ООД	Турция	83	83	99.00	99.00
Неохим Протект ЕООД	България	5	5	100	100
Неохим Гюбре ООД	Турция	-	-	99.93	99.83
		88	88		

В дъщерно дружество Неохим Гюбре ООД е извършено едновременно намаляване и увеличаване на капитала. Увеличено е дяловото участие на Неохим АД в капитала на дружеството посредством трансформирането на търговско вземане в размер на 15,242 х.лв. (8,726 х.щ.д.), обзценено на 100% в предходни отчетни периоди. Обезценката на търговското вземане е трансформирана в обезценка на инвестицията. Призната е обща натрупана обезценка на инвестицията в дъщерно дружество Неохим Гюбре ООД в размер на 18,386 х.лв. поради това, че е отчитало загуби за по-продължителен период от време, отрицателни нетни активи и ниска вероятност на възвръщаемост на инвестицията (31 декември 2016: 3,144 х.лв.).

Предметът на дейност на дъщерните дружества и датата на придобиване е както следва:

- Неохим Гюбре ООД, гр. Одрин - Турция - внос, износ и вътрешна търговия на всички видове химически торове. Дата на придобиване – 13 август 2002;
- Неохим Таръм ООД, гр. Одрин - Турция - внос, износ и вътрешна търговия на всички видове химически торове. Дата на придобиване – 15 октомври 2012. Дружеството е придобито чрез учредяване;
- Неохим Протект ЕООД, гр. Димитровград - охрана на имуществото на юридически лица, сгради, помещения и стопански офиси, охрана на физически лица и тяхното имущество и други. Дата на придобиване – 24 април 2002.

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо в началото на годината	88	1,350
Трансформирано търговско вземане в инвестиция	15,242	(1,257)
Трансформирана обезценка на търговско вземане в обезценка на инвестиция	(15,242)	(5)
Салдо в края на годината	88	88

15. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Материали	21,208	20,757
Незавършено производство	2,734	2,195
Готова продукция	5,021	1,159
Стоки	9	387
	28,972	24,498

Материалите включват:

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Благородни метали	8,767	8,122
Резервни части и лагери	5,057	5,014
Спомагателни материали	3,609	3,449
Основни материали	2,483	2,674
Амбалажни материали	727	955
Катализатори	269	251
Автомобилни гуми	39	50
Други материали	257	242
	21,208	20,757

Основни материали

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Амониев сулфат	1,021	1,033
Магнезит	485	380
Метилдиетаноламин	179	133
Сода калцинирана	150	198
Моноамониев фосфат	128	78
Омаслител	124	124
Химикали, катализатори	93	258
Калциев карбонат	85	95
Натриева основа	47	39
Вар негасена	25	30
Калиев хлорид	18	156
Други	128	150
	2,483	2,674

<i>Готовата продукция</i> се състои от:	31.12.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Амониев нитрат – ЕО тор	4,916	925
Амониев хидрогенкарбонат	75	106
Амонячна вода	16	16
Натриев нитрат – технически	4	101
Други	10	11
	5,021	1,159

<i>Незавършеното производство</i> се състои от:	31.12.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Амоняк	2,407	1,963
Азотна киселина	243	177
Амониев нитрат – плав	6	18
Други	78	37
	2,734	2,195

Към 31 декември 2017 има учредени залози като обезпечение по ползвани банкови кредити върху следните материални запаси:

- Благородни метали – 8,767 х. лв. (31 декември 2016: 8,122 х. лв.);
- Готова продукция (амониев нитрат) – 4,916 х. лв. (31 декември 2016: 925 х. лв.);
- Незавършено производство (амоняк) – 2,407 х. лв. (31 декември 2016: 1,963 х. лв.).

Към 31.12.2017 г. дружеството няма материални запаси оценени по справедлива стойност намалена с разходите по продажбата (31.12.2016 г.: 4 х.лв.).

16. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ЛИЦА

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Вземания по продажби във валута	3,618	20,677
Обезценка на вземания по продажби във валута	(2,733)	(19,299)
Вземания по продажби в лева	16	15
Обезценка на вземания по продажби в лева	(11)	(11)
	890	1,382

Дружеството е определило обичаен кредитен период, за който не начислява лихви на контрагентите - свързани лица до 270 дни. Забава след срок от 365 дни е приета от Дружеството като индикатор за обезценка. Ръководството преценява събираемостта като анализира конкретните вземания и обстоятелствата по забавата и взема решение дали да начислява обезценка и в какъв размер. Приетата от Дружеството политика за определяне на обичаен кредитен период е свързана със сезонния характер на произвежданата и продавана продукция (торове, предназначени за селското стопанство).

Вземанията от свързани лица във валута са в щатски долари 543 х. щ. д. - 885 х. лв. (31 декември 2016: 742 х. щ. д. - 1,378 х. лв.).

НЕОХИМ АД**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 ГОДИНА**

Към 31.12.2017 г. ръководството е направило преглед за обезценка на вземанията от свързани лица. Констатирано е, че няма индикатори за допълнителна обезценка на вземанията.

Обезценените вземания са от дъщерни дружества в Турция в размер на 2,733 х.лв. с натрупване (31 декември 2016 г.:19,299 х.лв.). През 2017 г. е трансформирано 100% обезценено вземане от Неохим Гюбре ООД в инвестиция в размер на 15,242 х.лв.

Възрастовата структура на непадежиралите (редовни) търговски вземания от свързани лица е както следва:

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
до 30 дни	344	47
от 31 до 90 дни	465	76
	809	123

Възрастовата структура на просрочените необезценени търговски вземания от свързани лица е както следва:

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
до 180 дни	81	204
от 181 до 365 дни	-	187
над 365 дни	-	868
	81	1,259

Просрочените необезценени вземания са основно от дъщерното дружество Неохим Таръм ООД, Турция.

Движение на коректива за обезценка:

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Салдо в началото на годината	19,310	18,630
Трансформирана обезценка на търговско вземане в обезценка на инвестиция	(15,242)	-
Ефект от преоценка на валутни позиции	(1,324)	680
Салдо в края на годината	2,744	19,310

17. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДОСТАВЕНИ АВАНСИ

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Вземания по продажби от клиенти в чужбина	1,688	2,164
Обезценка на вземания от клиенти в чужбина	(1)	(3)
Вземания по продажби от клиенти в страната	165	169
Обезценка на вземания от клиенти в страната	(1)	(1)
	1,851	2,329
Предоставени аванси за доставка от страната	360	238
Предоставени аванси за доставка от чужбина	936	68
	3,147	2,635

Дружеството е определило обичаен кредитен период, за който не начислява лихви на клиентите до 365 дни. Забава след този срок е приета от Дружеството като индикатор за обезценка. Ръководството преценява събираемостта като анализира експозицията на клиента, възможностите за погасяване и взема решение относно начисляването на обезценка.

Приетата от Дружеството политика за определяне на обичаен кредитен период е свързана със сезонния характер на произвежданата и продавана продукция (торове, предназначени за селското стопанство).

Търговските вземания и предоставените аванси по видове валути са както следва:

- в лева – 524 х.лв. (31.12.2016 г.: 406 х. лв.);
- в евро – 2,476 х.лв. (1,266 х. евро), (31.12.2016 г.: 1,996 х.лв. (1,020 х. евро));
- в щатски долари – 96 х.лв. (59 х. щатски долари), (31.12.2016 г.: 178 х.лв. (96 х. щ. д.));
- в рубли – 51 х.лв. (1,816 х. рубли), (31.12.2016 г.: 55 х.лв. (1,816 х. рубли)).

Възрастовата структура на непаяжилите (редовни) търговски вземания в размер на 1,207 х. лв. (31 декември 2016: 1,302 х. лв.) е до 30 дни.

Възрастовата структура на просрочените необезценени търговски вземания е както следва:

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
до 30 дни	412	734
от 31 до 90 дни	185	285
от 91 до 180 дни	38	1
от 181 до 365 дни	9	1
над 365 дни	-	6
	<u>644</u>	<u>1,027</u>

Възрастовата структура на просрочените обезценени търговски вземания е както следва:

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
от 1 до 2 г.	-	2
над 2 г.	2	2
Обезценка	(2)	(4)
	<u>-</u>	<u>-</u>

Движение на коректива за обезценка:

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо в началото на годината	<u>4</u>	<u>5</u>
Отчетени обезценки	-	2
Изписани суми като несъбираеми	-	(3)
Възстановена обезценка	(2)	-
Салдо в края на годината	<u>2</u>	<u>4</u>

Предоставените аванси към 31 декември са текущи и са за покупка на:

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Материали	949	262
Услуги	347	44
	<u>1,296</u>	<u>306</u>

18. ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ

Другите вземания и предплатени разходи включват:

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Корпоративен данък – авансови вноски	1,381	-
ДДС за възстановяване	1,294	-
Вземане по финансиране за електроенергия	943	889
Предплатени разходи	667	540
Съдебни и присъдени вземания	11	10
Обезценка на съдебни и присъдени вземания	(1)	-
Вземане от Булгаргаз по надплатен акциз	-	555
Други	78	79
	<u>4,373</u>	<u>2,073</u>

Предплатените разходи се състоят от:

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Застраховки	526	504
Абонаменти	19	22
Предплатени разходи за обработна на кораби	67	-
Финансови разходи за бъдещи периоди-банков кредит	46	-
Други	9	14
	<u>667</u>	<u>540</u>

През 2017 г. вземането от Булгаргаз по надвнесен акциз на основни суровини (газ) в размер на 555 х.лв. е възстановено (31.12.2016 г.: 555 х.лв.).

19. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Разплащателни сметки	26,695	52,619
Парични средства в каса	26	25
	<u>26,721</u>	<u>52,644</u>

20. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

Основен акционерен капитал

Към 31 декември 2017 регистрираният акционерен капитал на Неохим АД възлиза на 2,654 х. лв., разпределен в 2,654,358 обикновени поименни акции с право на глас, получаване на дивидент и ликвидационен дял с номинална стойност на акция 1 лв.

Обратно изкупените собствени акции са 68,394 броя в размер на 3,575 х. лв. (31 декември 2016: 68,394 бр. – 3,575 х. лв.).

Законовите резерви (фонд Резервен) са формирани от разпределение на печалбата, съгласно изискванията на Търговския закон и Устава на Дружеството.

Компонентът от преизчисление на задължение към персонала при пенсиониране е формиран във връзка с изискванията на МСС 19 (Приложение № 24, 2.19).

21. ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Дългосрочни задължения по банкови заеми		
Банкови заеми	4,538	6,990
Краткосрочна част на дългосрочни банкови заеми		
Банкови заеми	5,497	7,413
Разсрочени такси за управление и администриране на заеми	(35)	(21)
	<u>5,462</u>	<u>7,392</u>
Общо задължения по лихвени заеми	<u>10,000</u>	<u>14,382</u>

Условията, при които са отпуснати заемите са както следва:

<i>Заем</i>	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>	<i>Договорена</i>	<i>Падеж</i>	<i>Лихвен процент</i>
	<i>х. лв.</i>	<i>х. лв.</i>	<i>сума във</i>		
			<i>валута</i>		
1	3,627	6,350	16,344 х. лв	20.04.2019	1 M SOFIBOR плюс 3,75 пункта годишно
2	2,331	3,332	4,000 х. лв	20.04.2020	3 M SOFIBOR плюс 3,75 пункта годишно
3	1,021	2,042	4,100 х. лв	20.12.2018	1 M SOFIBOR плюс 3,9 пункта годишно
4	-	1,060	5,000 х. лв	20.10.2017	1 M SOFIBOR плюс 3,75 пункта годишно
5	-	1,598	6,000 х. лв	20.04.2017	3 M SOFIBOR плюс 3,75 пункта годишно
6	3,021	-	5,900 х. лв	20.06.2022	3 M SOFIBOR плюс 2,60 пункта годишно
	<u>10,000</u>	<u>14,382</u>			

Средствата са отпуснати основно за обновяване и реконструкция на производствените инсталации за амоняк в Дружеството.

Дългосрочните и краткосрочни заеми (Приложение № 26) са обезпечени със следните активи, собственост на Дружеството:

- недвижими имоти с балансова стойност 5,801 х. лв.(31 декември 2016: 6,122 х. лв.) (Приложение №12);
- оборудване с балансова стойност 10,559 х. лв.(31 декември 2016: 10,190 х. лв.) (Приложение № 12).
- благородни метали с балансова стойност 8,767 х. лв.(31 декември 2016: 8,122 х. лв.) (Приложение № 15).
- готова продукция – амониев нитрат с балансова стойност 4,916 х. лв.(31 декември 2016: 925 х. лв.) (Приложение № 15).
- незавършено производство – амоняк с балансова стойност 2,407 х. лв.(31 декември 2016: 1,963 х. лв.) (Приложение № 15).
- постъпления от бъдещи вземания по сключени договори за продажба на стойност до 60,000 х. лв. (31 декември 2016: 60,000 х. лв.).

22. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДОСТАВЧИЦИ

Включените в отчета за финансовото състояние към 31 декември 2017 дългосрочни задължения по финансов лизинг в размер на 23 х.лв. (31 декември 2016: 31 х.лв.) са по договори за придобиване на автомобили. Те са представени нетно от дължимата лихва и са както следва:

<i>Срок</i>	31.12.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
До една година	32	50
Над една година	23	31
	<u>55</u>	<u>81</u>

Минималните лизингови плащания по финансовия лизинг са дължими както следва:

<i>Срок</i>	31.12.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
До една година	33	53
Над една година	24	32
	<u>57</u>	<u>85</u>
Бъдещ финансов разход по финансов лизинг	<u>(2)</u>	<u>(4)</u>
Сегашна стойност на задълженията по финансов лизинг	<u>55</u>	<u>81</u>

Като дългосрочни задължения по финансов лизинг са представени дължимите след 31 декември 2018 плащания по договори за финансов лизинг за придобиване на леки автомобили. Съответно, дължимите в рамките на следващите 12 месеца лизингови вноски са представени в други текущи задължения в отчета за финансовото състояние като краткосрочна част на задължения по финансов лизинг (Приложение № 31).

23. ПРОВИЗИИ

Към 31 декември начислените провизии са както следва:

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо 1 януари	1,998	1,359
Начислени	3,650	1,679
Освободени	(1,695)	(1,040)
Салдо 31 декември	3,953	1,998
<i>в т.ч. дългосрочна част</i>	<i>34</i>	<i>30</i>
<i>в т.ч. краткосрочна част</i>	<i>3,919</i>	<i>1,968</i>

Провизиите включват:

- провизия по задължение за закриване и за рекултивация на терени на депа за производствени отпадъци, ползвани от Дружеството в предходни периоди. Крайният срок за изпълнение на основните мероприятия по рекултивацията е 2018 с продължаващ мониторинг до 2048. Общата стойност на провизията, определена на база експертна оценка за размера на очакваните разходи по изпълнение на задължението е 337 х. лв. (31 декември 2016 – 371 х. лв.), а амортизируемата стойност, по която същата е представена в отчета за финансовото състояние е в размер на 308 х. лв. (31 декември 2016: 336 х. лв.), в т.ч. дългосрочна част - 34 х. лв. (31 декември 2016: 30 х. лв.). Амортизируемата стойност е изчислена на база сегашната стойност на всички бъдещи парични плащания, дисконтирана с лихвен процент 3.154%. Дължимите до една година плащания в размер на 274 х. лв. (31 декември 2016: 306 х. лв.) са представени в отчета за финансовото състояние като други текущи задължения (Приложение № 31);
- провизия по задължение за въглеродни емисии, класифицирана като краткосрочна в размер на 3,645 х.лв. (31 декември 2016 – 1,641 х. лв.);
- провизия за санкция за замърсяване на околната среда в резултат на производствената дейност няма. (31 декември 2016 – 21 х. лв.).

24. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ

Дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране включват сегашната стойност на задължението на дружеството за изплащане на обезщетения на лица от наетия персонал към датата на отчета за финансово състояние при настъпване на пенсионна възраст.

Съгласно Кодекса на труда в България всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране. Това е план с дефинирани доходи (Приложение № 2.19).

За определяне на тези задължения Дружеството е направило актюерска оценка, като е ползвало услугите на сертифициран актюер.

Изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала при пенсиониране е както следва:

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Сегашна стойност на задълженията на 1 януари	1,764	1,559
Разход за лихви	46	45
Разход за текущ стаж	217	181
Възстановен разход за минал стаж	-	-
Нетна актюерска печалба призната за периода	98	7
Плащания през годината	(267)	(247)
Ефекти от последващи оценки за годината в т.ч.:	1,027	219
Актюерски загуби от промени във финансовите предположения	722	135
Актюерски загуби от корекции дължащи се на опита	297	80
Загуба за годината от промяната на демографските предположения	8	4
Задължение признато в отчета за финансовото състояние на 31 декември	2,885	1,764

Начислени суми в отчета за всеобхватния доход по дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране са:

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Разход за текущ стаж	217	181
Възстановен разход за минал стаж	-	-
Разход за лихви	46	45
Нетна актюерска печалба, призната за годината	98	7
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в печалбата или загубата	361	233
Актюерски загуби от промени във финансовите предположения	722	135
Загуба за годината от промяната на демографските предположения	8	4
Актюерски загуби от корекции, дължащи се на опита	297	80
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в други компоненти на всеобхватния доход	1,027	219
Общо	1,388	452

Акумулираният ефект от действието на разликата между действителния опит през 2017 и направените актюерски предположения в оценката за предходната година е увеличение на настоящата стойност на задължението и формиране на актюерска загуба за 2017.

При определяне на сегашната стойност към 31 декември 2017 са направени следните актюерски предположения:

- смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ, за общата смъртност на населението на България за периода 2014 – 2016.
- темп на текучество – между 0 % до 23 %, в зависимост от пет обособени възрастови групи.
- дисконтов фактор - използвана е норма на база ефективен годишен лихвен процент $i = 1,4 \%$ (2016: $i = 2,5 \%$) . Направеното предположение се базира на данните за доходността на дългосрочните ДЦК с 10- годишен матуритет.
- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на Дружеството и е в размери по години както следва:
  - 2018 - 24% спрямо нивото от 2017;
  - 2019 - 5% спрямо нивото от 2018;
  - 2020 - 5% спрямо нивото от 2019;
  - 2021 - 5% спрямо нивото от 2020;
  - 2022 - 5% спрямо нивото от 2021.

Предположението в предходна година е било както следва:

- 2017 - 10% спрямо нивото от 2016;
- 2018 - 5% спрямо нивото от 2017;
- 2019 - 1% спрямо нивото от 2018;
- 2020 - 1% спрямо нивото от 2019;
- 2021 - 1% спрямо нивото от 2020.

Този план с дефинирани доходи създава експозиция на дружеството към следните рискове: инвестиционен, лихвен, риск свързан с дълголетие и риск свързан с нарастването на работните заплати. Ръководството на Дружеството ги оценява по следния начин:

- за инвестиционния - доколкото това е нефондиран план, дружеството следва да наблюдава и текущо балансира предстоящите плащания по него с осигуряването на достатъчен паричен ресурс. Историческият опит и структурата на задължението, показват, че необходимият по години ресурс не е съществен спрямо обичайно поддържаните ликвидни средства;
- за лихвения - всяко намаление на доходността на ДЦК с подобна срочност води до увеличение на задължението по плана;
- за риска, свързан с дълголетие - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка и актуална информация за смъртността на участниците в плана. Увеличението на продължителността на живота би повлияла за евентуално увеличение на задължението. През последните години се наблюдава относителна устойчивост на този показател;
- за риска, свързан с нарастването на работните заплати - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка за бъдещото нарастване на работните заплати на участниците в плана. Такова увеличение би довело до увеличение на задължението на плана.

Анализът на чувствителността на основните актюерски предположения се основава на разумно възможните промени в тези предположения към края на отчетния период като се приема, че останалите остават непроменени.

Ефектът от изменението (увеличение или намаление) с 1 % на ръста на заплатите и на лихвения процент върху общата сума на разходите за текущ стаж и лихви и върху настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране е както следва:

За 2017:

<i>Изменение на ръста на заплатите</i>	<i>Увеличение с 1 %</i>	<i>Намаление с 1 %</i>
Увеличение/(намаление) върху разходите за лихви и текущ стаж за 2018	34	(30)
Увеличение/(намаление) на настоящата стойност на задължението към 31.12.2017 г.	229	(203)

<i>Изменение на лихвения процент</i>	<i>Увеличение с 1 %</i>	<i>Намаление с 1 %</i>
(Намаление)/увеличение върху разходите за лихви и текущ стаж за 2018	(4)	3
(Намаление)/увеличение на настоящата стойност на задължението към 31.12.2017 г.	(210)	243

<i>Изменение на текуществото</i>	<i>Увеличение с 1 %</i>	<i>Намаление с 1 %</i>
(Намаление)/увеличение върху разходите за лихви и текущ стаж за 2018	(33)	38
(Намаление)/увеличение на настоящата стойност на задължението към 31.12.2017 г.	(222)	254

Средната продължителност на дългосрочното задължение към персонала по плана с дефинирани доходи е 7.8 години (2016 – 7.0 години).

Очакваните плащания на обезщетения при пенсиониране по плана с дефинирани доходи за следващите 5 години е 1,464 х.лв., в т.ч. за 2018 г. е 457 х.лв.

За 2016:

<i>Изменение на ръста на заплатите</i>	<i>Увеличение с 1 %</i>	<i>Намаление с 1 %</i>
Увеличение/(намаление) върху разходите за лихви и текущ стаж за 2017	21	(19)
Увеличение/(намаление) на настоящата стойност на задължението към 31.12.2016 г.	128	(115)

<i>Изменение на лихвения процент</i>	<i>Увеличение с 1 %</i>	<i>Намаление с 1 %</i>
(Намаление)/увеличение върху разходите за лихви и текущ стаж за 2017	(1)	1
(Намаление)/увеличение на настоящата стойност на задължението към 31.12.2016 г.	(114)	130

<i>Изменение на текуществото</i>	<i>Увеличение с 1 %</i>	<i>Намаление с 1 %</i>
(Намаление)/увеличение върху разходите за лихви и текущ стаж за 2017	(20)	22
(Намаление)/увеличение на настоящата стойност на задължението към 31.12.2016 г.	(121)	136

Средната продължителност на дългосрочното задължение към персонала по плана с дефинирани доходи е 7.0 години (2015 – 7.0 години).

Очакваните плащания на обезщетения при пенсиониране по плана с дефинирани доходи за следващите 5 години е 1,062 х.лв., в т.ч. за 2017 г. е 247 х.лв.

25. ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ

Полученото финансиране е по оперативни програми за обекти, свързани с енергийната ефективност на Дружеството и е на стойност 476 х. лв. (31 декември 2015 – 476 х. лв.). Признатият приход от финансираня до 31 декември 2017 - 290 х. лв. и финансираня, които ще бъдат признати като приход през следващи отчетни периоди - 186 х. лв.

	<i>31.12.2017 BGN '000</i>	<i>31.12.2016 BGN '000</i>
До 1 година (краткосрочна част) (Приложение № 32)	37	37
Над 1 година (дългосрочна част)	149	187
	186	224

Краткосрочната част от финансиранята ще бъде призната като текущ приход през следващите 12 месеца от датата на отчета за финансовото състояние и е представена в Други текущи задължения (Приложение № 31).

26. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Банкови заеми	-	12,800
Разсрочени такси за управление и администриране на заеми	-	(43)
	<u>-</u>	<u>12,757</u>

Условията, при които е отпуснат заема са както следва:

<i>Заем</i>	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>	<i>Договорена</i>	<i>Падеж</i>	<i>Лихвен процент</i>
	<i>х. лв.</i>	<i>х. лв.</i>	<i>сума във</i>		
			<i>валута</i>		
1	-	12,757	30,000 х. лв.	20.04.2018	1 М SOFIBOR плюс 1.9 пункта годишно
	<u>-</u>	<u>12,757</u>			

Предоставеното обезпечение по заемите е оповестено в Приложение № 21.

27. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ЛИЦА

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Получени аванси за продажби на продукцията	4,903	22,980
Задължения за доставени материали, горива и услуги	256	196
	<u>5,159</u>	<u>23,176</u>

28. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Доставчици от страната	3,182	2,932
Клиенти по аванси в лева	5,716	9,648
Клиенти по аванси във валута	2,505	852
Доставчици от чужбина	513	118
	<u>11,916</u>	<u>13,550</u>

Получените аванси (в лева и във валута) са за доставка на готова продукцията.

Съгласно условията за доставка на природен газ от Булгаргаз ЕАД Дружеството следва да заплаща текущите доставки авансово по заявка и доплащане в рамките на 12 дни. След тази дата Булгаргаз ЕАД начислява законната лихва.

Към 31 декември 2017 Дружеството няма текущи задължения към Булгаргаз ЕАД (31 декември 2016: няма).

29. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Задължения към персонала, в т.ч.:	1,231	1,231
<i>текущи задължения за месец декември</i>	<i>1,100</i>	<i>1,163</i>
<i>начисления за непозвани компенсируеми отпуски</i>	<i>131</i>	<i>68</i>
Задължения по социалното осигуряване, в т.ч.:	814	639
<i>текущи задължения за месец декември</i>	<i>786</i>	<i>625</i>
<i>начисления за непозвани компенсируеми отпуски</i>	<i>28</i>	<i>14</i>
	2,045	1,870

30. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Задължение за данък по ЗДДФЛ	342	303
ДДС за внасяне	-	946
Данък върху печалбата	-	392
Други	23	27
	365	1,668

Задълженията за данъци са текущи.

До датата на издаване на този отчет в Дружеството са извършени ревизии и проверки, както следва:

- ДДС – до 30 юни 2013;
- Корпоративен данък – до 31 декември 2012;
- Данък по чл.194,195 от ЗКПО – до 31 декември 2012;
- Данък по чл.204 от ЗКПО – до 31 декември 2012;
- Национален осигурителен институт – до 31 март 2009;
- Агенция „Митници“ – задължение за акциз на природен газ – до 29 февруари 2016;
- Агенция „Митници“ – задължение за акциз на ел.енергия – до 5 юни 2016.

Данъчна ревизия се извършва в петгодишен срок от изтичане на годината, през която е подадена данъчната декларация за съответното задължение. Ревизията потвърждава окончателно данъчното задължение на съответното дружество - данъчно задължено лице, освен в изрично предвидените от законодателството случаи.

31. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

<i>Другите текущи задължения</i> включват:	31.12.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Провизирани задължения към МОСВ за въглеродни емисии	3,645	1,641
Краткосрочна част на провизии	274	306
Получени гаранции	337	243
Задължения по възнаграждения на чуждестранни лица	236	215
Удръжки от работните заплати	162	169
Получени депозити от клиенти	62	66
Задължения за такса водоползване	149	464
Задължение за дивидент	92	66
Правителствени финансираня за дълготрайни активи	37	37
Краткосрочна част на задължения по финансов лизинг	32	50
Други задължения	151	155
	5,177	3,412

32. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ

Предоставени гаранции

Към 31 декември 2017 Дружеството е учредило в полза на търговски партньори банкови гаранции в размер на 123 х. лв. (31 декември 2016 – 147 х. лв.).

33. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Свързани лица на Дружеството са както следва:

Свързани лица	Вид на свързаност
Акционери:	
Еко Тех АД	Основен акционер (24.28 %)
Евро Ферг АД	Основен акционер (24.03 %)
Феборан ООД	Основен акционер (20.30 %)
Дъщерни дружества:	
Неохим Протект ЕООД	100 % собственост на Дружеството
Неохим Гюбре ООД – Турция	99.93 % собственост на Дружеството
Неохим Таръм ООД – Турция	99.00 % собственост на Дружеството
Други:	
Терахим - Димитровград ЕООД	100 % собственост на Евро Ферг АД
Нео Китен ЕООД	100 % собственост на Евро Ферг АД
Неоплод ЕООД	100 % собственост на Евро Ферг АД

<u>Доставки от свързани лица</u>	2017	2016
	BGN '000	BGN '000
Материали		
Основен акционер	88	115
Дъщерни дружества	-	31
Други свързани дружества	-	1
	88	147
Услуги		
Дъщерни дружества	1,065	900
Основен акционер	93	99
Други свързани дружества	-	5
	1,158	1,004
Стоки		
Дъщерни дружества	-	365
Основен акционер	-	57
	-	422
Общо	1,246	1,573

<u>Продажби на свързани лица</u>	2017	2016
	BGN '000	BGN '000
Продукция		
Основен акционер	85,640	115,533
Дъщерни дружества	2,626	1,465
Други свързани дружества	1	1
	88,267	116,999
Услуги		
Основен акционер	50	44
Дъщерни дружества	37	40
	87	84
Други		
Основен акционер	2	215
Дъщерни дружества	3	3
	5	218
Общо	88,359	117,301

Условията, при които са извършвани сделките не се отклоняват от пазарните цени за подобен вид сделки.

Краткосрочните вземания от свързани лица към 31 декември са както следва:

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
<i>Вземания по продажби във валута</i>		
Дъщерни дружества	885	1,378
<i>В т.ч. отчетна стойност</i>	<u>3,618</u>	<u>20,677</u>
<i>начислена обезценка</i>	(2,733)	(19,299)
<i>Вземания по продажби в лева</i>		
Основен акционер	4	1
Дъщерни дружества	<u>1</u>	<u>3</u>
	5	4
Общо	<u>890</u>	<u>1,382</u>

Задълженията към свързани лица към 31 декември са както следва:

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
<i>Получени аванси за продажба на продукция</i>		
Основен акционер	4,903	22,980
<i>Задължения за доставени активи и услуги</i>		
Дъщерни дружества	240	180
Основен акционер	<u>16</u>	<u>16</u>
	256	196
Общо	<u>5,159</u>	<u>23,176</u>

Изпълнителен директор:

/Димитър Димитров/

Гл.счетоводител (съставител):

/Златка Илиева/

29.01.2018 г.